

Türkmenistanyň Prezidenti Serdar BERDIMUHAMEDOW: — BIZ DÜNYÄNIŇ ÄHLI ÝURTLARY WE HALKLARY ÜÇIN AÇYKDYRYS!

ÝAŞ DIPLOMATYŇ SESI

THE VOICE OF YOUNG DIPLOMAT

Biziň baş maksadymyz Watana gulluk etmektir!

Esaslandyryjysy — Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary instituty

Elektron gazet 2020-nji ýylyň 1-nji oktyabryndan bäri çykyar.

№23 (172) 2026-njy ýylyň 10-njy oktyabry

HEPDÄNIŇ MÖHÜM WAKALARY

Serdar Berdimuhamedow Germaniýa Federatiw Respublikasynyň Federal Prezidenti Frank-Walter Ştaýnmaýere, Federal Kansleri Fridrih Merse we ýurduň ähli halkyna German bitewüliginiň günü mynasybetli tüýs ýürekden gutlaglaryny, iň gowy arzuwlaryny iberdi.

3-nji oktyabrda Türkmenistanyň Prezidenti, Türkmenistanyň Ýaragly Güýçleriniň Belent Serkerdebaşysy goşun generaly Serdar Berdimuhamedow Döwlet howpsuzlyk geňeşiniň mejlisini geçirdi.

5-nji oktyabrda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Täjigistan Respublikasynyň Prezidenti Emomali Rahmona doglan günü mynasybetli tüýs ýürekden gutlaglaryny we iň gowy arzuwlaryny iberdi.

5-nji oktyabrda türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gahryman Arkadagymyz milli bina-gärlük ýörelgeleri bilen häzirki zamanyň ösen tejribesiniň utgaşdyrylmagynda bina edilen Arkadag şäherine iş saparyny amala aşyrdy. Gahryman Arkadagymyz täze şäheriň gurluşygynyň ikinji tapgyrynda alnyp barylýan işler bilen tanyşdy hem-de deňişli ýolbaşçylaryň gatnaşmagynda iş maslahatyny geçirdi.

6-njy oktyabr — Hatyra günü Türkmenistanda

1948-nji ýylyň Aşgabat ýertitremesiniň pidalary, şeýle hem Watan goragynda söweş meýdanlarynda wepat bolan gahrymanlar hasrat bilen ýatlanylýdy. Paýtagtymyzdaky «Halk hakydasy» ýadygärlikler toplumynda geçirilen gül goýmak hatyra çäresine hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow gatnaşdy.

6-njy oktyabrda Gahryman Arkadagymyz «Parahatçylygy saklamakda we durnukly ösüşe ýetmekde zenanlaryň orny» atly halkara zenanlar dialogyna gatnaşmak üçin ýurdumyza gelen Russiýa Federasiýasynyň Federal Ýygna-gynyň Federasiýa Geňeşiniň Başlygy Walentina Matwiýenko bilen duşuşy.

7-nji oktyabrda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Russiýa Federasiýasynyň Prezidenti Wladimir Putine doglan günü mynasybetli tüýs ýürekden gutlaglaryny we iň gowy arzuwlaryny iberdi.

7-nji oktyabrda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň we Russiýa Federasiýasynyň Prezidenti Wladimir Putiniň arasynda telefon arkaly söhbetdeşlik boldy.

7 — 9-njy oktyabrda «Awaza» milli syýahatçylyk zolagynda giň gerimli halkara çäreler ýaýbaňlandyryldy.

«Ýaş diplomatyň sesi».

1-nji oktyabrda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Hytaý Halk Respublikasynyň Başlygy Si Szinpine, Döwlet Geňeşiniň Premýeri Li Sýana Hytaý Halk Respublikasynyň döredilen günü mynasybetli tüýs ýürekden gutlaglaryny we iň gowy arzuwlaryny iberdi.

1-2-nji oktyabrda paýtagtymyzdaky «Ýyl-dyz» myhmanhanasynda Türkmenistanyň maýa goýum forumy geçirildi. Türkmenistanyň Daşary işler hem-de Maliýe we ykdysadyýet ministrlikleri tarapyndan guralýan forum döwlet

düzümleriniň, halkara maliýe institutlarynyň we guramalarynyň, öndebaryjy kompaniýalaryň ýokary derejeli wekillerini hem-de biler-menlerini bir ýere jemledi.

2-nji oktyabrda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow sanly ulgam arkaly Ministrlar Kabinetiniň mejlisini geçirdi. Onda şu ýylyň dokuz aýynda ýurdumyzda alnyp barlan işleriň jemleri jemlenildi.

3-nji oktyabrda hormatly Prezidentimiz

parahatçylygyň we adamzat ösüşiniň hatyrasyna hyzmatdaşlyk şygary astynda geçirilýär. Bäsleşik ýurdumyzyň umumybilim berýän mekdepleriniň 10-njy, 11-nji we 12-nji synp okuwçylaryna niýetlenendir.

Saýlama synagynda gatnaşyjylar ýazmaça görnüşde 100 sany test soragyna jogap berdiler. Soraglar Türkmenistanyň taryhy, dünýä taryhy, Türkmenistanyň medeni mirasy, dünýä medeniýeti, iňlis dili we rus dili dersleri boýunça okuwçylaryň bilimlerini barlamaga gönükdirildi. Şeýle hem synaga logiki pikirleniş we akyl-paýhas ukyplaryny barlaýan soraglar girizildi.

AKYL-PAÝHAS BÄSLEŞIGINIŇ VI MÖWSÜMINIŇ SAÝLAMA TEST SYNAGY GEÇIRILDI

2026-njy ýylyň 5-nji oktyabrynda Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynda hereket edýän Ýaş diplomatlaryň mekdebinin guramagynda «Parahatçylygyň ýaş çaparlary» atly akyl-paýhas bäsleşiginiň VI möwsümine gatnaşjak okuwçylary saýlamak boýunça test synagy geçirildi. Synaga 500-e golaý mekdep okuwçysy gatnaşdy.

Türkmen halkynyň Milli Lideri Gahryman Arkadagymyzyň ýörite Karary esasynda döredilen Ýaş diplomatlaryň mekdebi tarapyndan guralýan bäsleşigiň 2026 — 2027-nji okuw ýylyndaky VI möwsümi «Garaşsyz we Bitarap Türkmenistanyň daşary syýasaty:

INTERNATIONAL CONFERENCE DEDICATED TO NATIONAL HERITAGE WAS HELD

On October 5, 2026, an international conference titled "Our National Heritage – Solid Foundation of Our Independence" was held at the Institute of International Relations of the Ministry of Foreign Affairs of Turkmenistan. The conference was dedicated to the significance of national cultural heritage, its preservation and protection, and transmission to younger generations.

At the opening ceremony of the conference, a song was performed by the Institute's performance and creative group. The event was moderated by Senior Lecturer Aygozel Ovezova, Head of the Institute's UNESCO Club "Culture of Peace," and active member of the Central Council of the Women's Union of Turkmenistan.

The conference featured speeches by Gulshat Yusupova, Rector of the Institute of International Relations of the Ministry of Foreign Affairs of Turkmenistan, Candidate of Pedagogical Sciences, and Chinar Rustemova, Hero of Turkmenistan, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Turkmenistan, Candidate of Philosophical Sciences, and Executive Secretary of the National Commission of Turkmenistan for UNESCO.

СТУДЕНТЫ НАШЕГО ИНСТИТУТА – ПРИЗЁРЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ ОЛИМПИАДЫ

Студенты Института международных отношений Министерства иностранных дел Туркменистана успешно выступили в финальном этапе VI Международной олимпиады по финансовой безопасности, завоевав призовые места по направлениям «Международные отношения» и «Экономика».

Финальный этап олимпиады прошёл с 27 сентября по 2 октября 2026 года в Сибирском федеральном университете в Красноярске (Российская Федерация). В состязании приняли участие около 700 школьников и студентов из более чем 40 стран мира. Участники обсудили возможности применения технологий искусственного интеллекта в сфере финансовой безопасности и связанные с ними риски.

В числе лучших – представители нашего института: Сахыдовлет Хумметджумаев, ставший призёром по направлению «Международные отношения», и Давут Гезеров, удостоенный призового места по направлению «Экономика».

«Ýaş diplomatyň sesi».

АВАЗА — АРЕНА МЕЖДУНАРОДНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

Национальная туристическая зона «Аваза», украшающая туркменский берег седого Каспия, вновь привлекла внимание международного сообщества. В первой декаде октября текущего года здесь успешно состоялся ряд крупных мероприятий международного значения. В частности, в нашей стране были проведены Консультативная встреча глав государств Центральной Азии и Азербайджанской Республики, очередное заседание Совета глав государств Содружества Независимых Государств, а также Каспийский экологический саммит. Все они стали ярким воплощением успешной реализации беспрецедентных усилий нашей страны по обеспечению всеобщего мира и укреплению доверия между государствами.

В эти дни Аваза на самом высоком уровне встретила высокопоставленных гостей. Состав иностранных делегаций продемонстрировал историческую значимость этих масштабных международных событий. Следуя мудрым изречениям наших предков «Гость дороже отца» и «Пришедший гость — это благодать», высоких гостей тепло встретили в Международном аэропорту приморского города. На священной земле они выразили слова благодарности Герою-Аркадагу и Аркадаглы Герою Сердару за радушный прием, оказанный на основе национальных традиций гостеприимства туркменского народа. Это послужило свидетельством того, какое огромное значение придается организованным международным мероприятиям. Встречи, охватившие множество глобальных вопросов, продемонстрировали глубокую заинтересованность регионального и мирового сообщества в данных событиях.

Гости, прибывшие в Национальную туристическую зону «Аваза», в первую очередь ознакомились с высокотехнологичными удобствами Международного аэропорта Туркменбашы. На сегодняшний день эта воздушная гавань обладает огромными возможностями для пассажирских и транзитных грузовых перевозок.

С первых минут пребывания на туркменской земле участникам международных мероприятий были предложены высококачественные услуги. Особо стоит

глав государств Центральной Азии и Азербайджанской Республики обсуждались вопросы регионального сотрудничества, то на заседании Совета глав государств

отметить, что для них была подготовлена специальная культурная программа, которая оставила у гостей незабываемые впечатления о туркменской земле.

Анализируя содержание программы международных мероприятий, можно увидеть, что, хотя каждое из них было посвящено отдельному направлению, все они объединены общей идеей — понятиями мира, взаимного доверия, международного сотрудничества и устойчивого развития. Если на Консультативной встрече

СНГ внимание было сосредоточено на ключевых направлениях многосторонних отношений. Каспийский экологический саммит, в свою очередь, выдвинул на первый план важность взаимодействия в вопросах экологии и защиты общего природного пространства.

Еще одним важным аспектом этих международных мероприятий стало участие молодежи и волонтеров в их организации. Безусловно, проведение международных форумов, саммитов и конференций состоит не только

из официальных встреч. За этими событиями стоит огромная работа: встреча гостей, информационное обеспечение, координация, языковая поддержка, разъяснение программы мероприятий и обеспечение связи между различными делегациями. Поэтому для нас, молодых волонтеров, работавших в Авазе, встречи международного уровня стали важнейшей школой опыта.

В последние годы рост роли волонтерства на международных мероприятиях прослеживается и в международных инициативах Туркменистана. Это имеет важное значение для расширения участия молодежи в международных и региональных инициативах, а также для развития молодежного диалога. В связи с этим, для нас — молодежи, которая уже накопила опыт в качестве волонтеров на прошедших в Авазе в минувшие годы крупных мероприятиях, таких как Третья конференция ООН по развивающимся странам, не имеющим выхода к морю, и состоявшаяся в конце года международная конференция «Роль женщин в современном обществе: развитие международного сотрудничества в целях достижения Целей устойчивого развития», нынешние мероприятия предоставили отличную возможность продолжить эту практику.

Таким образом, состоявшиеся в Авазе мероприятия объединили на одной площадке сразу несколько направлений, продвигаемых Туркменистаном на международной повестке дня — мир, доверие, диалог, устойчивое развитие, региональное сотрудничество и гуманитарные отношения. Это еще раз продемонстрировало стратегическую роль международного диалога, новых идей и взаимного сотрудничества в современном мире.

Оразджемал ЧАРЫЯРОВА,

студентка 4-го курса факультета международной журналистики.

The Image of Akhalteke Horses in the Architectural Structure of Ashgabat

The image of the Akhalteke horse plays an important role in the architectural structure of Ashgabat

Ashgabat is the beautiful capital of Turkmenistan built of white marble and is one of the cities that combines the national culture, history and traditions of the Turkmen people. In the architectural image, monuments and various decorations of the city, the values that occupy a special place in the life of the Turkmen people are widely reflected. One of the most important of those values is the Turkmen horse. The use of images of Akhalteke horses in the white city of Ashgabat not only increases the external beauty of the city, but also becomes a unique means of showing the equestrian culture, national pride and historical heritage of our people, which have been formed over the centuries, to the world community.

Equestrian art of the Turkmen people dates back to ancient times. The Akhalteke horse is one of the national values of the Turkmen people and is widely known in the world for its beauty, endurance, speed, intelligence and loyalty to its owner. The image of Akhalteke horses is considered not only as a means of transport or sports in Turkmen life, but also as a symbol of friendship, freedom, courage, beauty and national dignity. Therefore, it is natural to use images related to horse riding in the decoration of the city of Ashgabat. Horse figures, sculptures and architectural compositions placed in different parts of the capital give a national color to the image of the city and contribute to the recognition of Turkmenistan in the world with equestrian culture.

Akhalteke horse images located on the wide avenues of Ashgabat, around important buildings and public buildings, first of all symbolize the historical

and cultural heritage of the Turkmen people. The representation of a horse in motion, forward-fronting, means growth, progress, and striving for lofty goals. In some compositions, holding a horse's head high shows the pride and national spirit of the Turkmen people. Such images ensure the harmony of the modern architecture of the city and national traditions. Horse figures combined with white marble buildings, wide streets and green belts enrich the unique image of Ashgabat. The Turkmen horse is not only a decorative element of the city, but also one of the important symbols of Turkmenistan's cultural diplomacy. Here the concept of equine diplomacy is of special importance. Equine diplomacy means developing friendship, mutual understanding and cultural cooperation in international relations of Turkmen equestrian traditions, the Akhalteke horse and its associated cultural values. The Akhalteke horse acts as a national symbol of Turkmenistan at various international events, exhibitions, equestrian competitions and cultural events. Through such activities, representatives of other nations have the opportunity to get acquainted with the characteristics of the Turkmen Akhalteke horse.

The main feature of equestrian diplomacy is that it brings people closer through culture. In contrast to political or economic relations, cultural diplomacy allows strengthening sympathy and mutual respect among nations. The Turkmen horse also acts as a unique cultural bridge that serves this purpose. This contributes to the promotion of the national culture of Turkmenistan at the international level.

International organizations are also important in the recognition of Turkmen equestrian culture at the world level. In 2021, the Akhalteke equestrian art

and horses decoration traditions of Turkmenistan were included in the UNESCO representative list of Intangible Cultural Heritage of Humanity. This event was a historical step that shows that the equestrian culture of the Turkmen people is not only a national treasure, but also an important part of the world cultural heritage. The international recognition of equestrian art allowed the world community to convey the importance of the traditions created and developed by the Turkmen people over the millennium.

The widespread use of equestrian images in the decoration of the city of Ashgabat is also the revival of this cultural heritage of international importance in the city space. Along with the architectural features of the city, the guests can feel the history and culture of the Turkmen people related to the horse. Ashgabat is similar to a unique city museum and talks about national values through its architectural image.

Akhalteke horse is a living heritage that connects the past and the present. No matter how important it occupies the history of the Turkmen people, it is an important symbol of national culture and international reputation even today. The high appearance of horse figures in the white marble streets and architectural complexes of Ashgabat shows the respect of the Turkmen people for their national heritage. Therefore, the Turkmen horse can be described not only as a symbol of the equestrian industry, but also as a unique symbol of the national pride of the Turkmen people, cultural wealth and friendly relations with the peoples of the world.

Sylapberdi CHARYYEV,
the 2nd year student of the faculty of
International Journalism.

TÜRKMENISTANYŇ MAÝA GOÝUM FORUMY — INNOWASION ÖSÜŞIŇ NUSGASY

2026-njy ýylyň 1-2-nji oktyäbrynda Aşgabat şäherinde Türkmenistanyň nobatdaky maýa goýum forumy — TIF 2026 üstünlikli geçirildi. Mukaddes Garaşsyzlygymyzyň şanly 35 ýyllyk baýramynyň belleniýän ýylynda guramaçylykly geçirilen bu forum ýurdumyzyň durmuş-ykdysady we innowasion depginli ösüşini üpjün etmede möhüm ähmiýete eýedir. Ýokary derejede geçen halkara çäresine dünýäniň 40-dan gowrak döwletiniň 200-den gowrak kompaniýasyndan 300-den gowrak wekil, jemi 700-den gowrak myhman gatnaşdy.

Bu abraýly foruma Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň Halkara ykdysady gatnaşyklary fakultetiniň mugallymlary hem işjeň gatnaşdylar.

Forumyň esasy guramaçylary hökmünde Türkmenistanyň Maliýe we ykdysadyýet ministrligi, Daşary işler ministrligi çykyş etdiler. Halkara çärä öňdebaryjy daşary ýurt

korporasiýalarynyň, iri halkara we sebit guramalarynyň, maliýe edaralarynyň, maslahat beriş hem-de reýting agentlikleriniň wekilleri, şeýle hem halkara bilermenler gatnaşdylar. Munuň özi çäräniň giň gerimini hem-de daşary ýurtly hyzmatdaşlaryň Türkmenistanyň ykdysady kuwwatyna uly gyzyklanma bildirýändigini aýdyň görkezýär. Bu forum maýa goýum serişdelerini çekmek üçin ileri tutulýan ugurlary kesgitlemäge hem-de innowasion teklip bilen tanyşmaga amatly meýdança boldy.

Hormatly Prezidentimiz Türkmenistanyň maýa goýum forumyna gatnaşýjylara iberen Gutlagynda bu çäräniň pudaklara häzirkäki zaman innowasion tehnologiýalaryny giňden ornaşdyrmaga, sanly we «ýaşyl» ykdysadyýet konsepsiýasyny durmuşa geçirmäge hem-de halkara hyzmatdaşlygy işjeňleşdirmäge ýardam etjekdigine berk ynam bildirdi.

Aziýanyň merjeni hasaplanýan Ak şäherimiz Aşgabatda geçirilen

bu halkara forum Berkarar döwletiniň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe ýurdumyzyň ähli sebitlerini senagatlaşdyrmaga we durmuş-ykdysady taýdan durnukly ösdürmäge saldamly goşant goşar.

Forumyň çäklerinde «Maýa goýum işjeňligi — depginli we durnukly ykdysady ösüşiň baş şerti» atly plenar mejlis, şeýle hem energiýa durnuklylygy, durnukly ulag ulgamlary, howa şertleri, durnukly oba hojalygy we gaýtadan işleýän senagat pudaklaryna maýa goýumlar ýaly ugurlar boýunça mowzuklaýan sessiýalar geçirildi. Bu möhüm halkara çärä gatnaşan myhmanlar, işewürler we maýadarlar Türkmenistanyň ykdysady kuwwatyna, amala aşyrylýan durmuş-ykdysady özgertmeler, maýa goýum strategiýasy hem-de Berkarar döwletiniň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe senagat-innowasion ösüşde gazanylan ýokary sepgitler bilen ýakyn tanyşdylar.

Şeýlelikde, «Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myraýyň mekany» ýylynda Türkmenistanyň maýa goýum forumynyň üstünlikli geçirilmegi Gahryman Arkadagymyzyň tarapyndan binýady goýlan, hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda amala aşyrylýan oňalansyňlyk ykdysady strategiýanyň barha rowaçlanýandygynyň nobatdaky aýdyň beýany boldy.

Begmyrat ATAÝEW,

Halkara ykdysady gatnaşyklary kafedrasynyň mugallymy.

1 октябры в Научно-исследовательском институте природного газа, расположенном в Ашхабаде состоялась консультационная встреча, посвященная обзору международных стандартов и норм по снижению выбросов метана.

Ylym äleminiň ägirdi

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwünde Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň başda durmagynda ylma, bilime uly sarpa goýulýar. Şol bir wagtda ylym bilen içgin gyzyklanýan adamlara-da giň mümkinçilikler döredilip, olar hormatlanylýar. Şeýle alymlaryň biri-de Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň Parahatçylyk we bitaraplyk kafedrasynyň professory, sosiologiýa ylmlarynyň doktory Öwezduurdy Muhammetberdiýewdir. Halypa alym ýaşlyk ýyllaryndan başlap, türkmen ylmyna düýpli özgerişlikleri girizip, onuň ösmegine uly goşant goşan adamlaryň biridir. Biz hem şu jähetden ugur alyp, halypa alym bilen söhbetdeşlik gurap, size ýetirmegi makul bildik.

— Halypa, söhbetdeşligimiziň başynda ylym äleminde gazanan üstünlikleriňiz barada belläp geçäýseňiz!

— Mende ylma bolan höwes talyp döwürlerim başlandy. Sebäbi özümden uly agam mekdepe okap ýören ýyllarym taryh ylmlarynyň kandidaty bolup, soňra doktorlyk dissertasiýasyny gorap, ylmlaryň doktory diýen alymlyk derejesine mynasyp boldy. Maňa agam Kakajan Muhammetberdiýew nusga bolup, ylma bolan höwesimiň artmagyna uly goşant goşdy. Galyberse-de, ýetginjeklik döwürlerimde ejem: «Senem agam ýaly alym bolar-syň!» diýip, meni höweslendirirdi. Şol iki ynsan meniň ylym äleminde gelmegime sebäp boldy. Talyplyk ýyllarymdan başlap häzirki ugrum bilen baglanyşykly ylmy iş ýazyp ugradym. Ýogsa, meniň okan ugrum häzirki Seýitnazar Seýdi adyndaky mugallymçylyk institutynyň matematika hünäri. Matematikadan ýetişigimem gowudy. Hatda, ýokarlandyrylan talyp hakynam alýadym, emma meniň esasy höwesim jemgyýetçilik ylmlary bilen bagly boldy.

Ýaşlaryň terbiýesi barada ýazan ylmy işim bilen öňki Sowet Soýuzynda geçirilýän ylmy bäsleşikde ýeňiji bolmak miýesser etdi.

Instituty tamamlap biraz wagtda oba mekdebinde mugallym bolup işledim. Soňra bolsa häzirki Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň etrap, welaýat merkezlerinde birnäçe wagtda zähmet çekdim. Onsoň 1980-nji ýylda şol wagtky SSSR YA-nyň Sosiologik barlaglar institutynyň gündizki

bölümine aspirant bolup girmek nesip etdi. Şeýdip, 1984-nji ýylyň başynda «Ýaşlaryň durmuş obrazlarynyň görkezijileri» diýen temadan kandidatlyk dissertasiýamy şowly gorap, filosofiýa ylmlarynyň kandidaty diýen alymlyk derejesine mynasyp boldum. Soň Aşgabatda şol wagtky TYA-nyň Filosofiýa we hukuk institutunda zähmet ýolumy dowam etdirdim. Institutda işläp ýören döwrümde şol wagtdaky SSKP-niň MK-niň ýanyndaky Jemgyýetçilik ylmlary akademiýasyna okuwa girip, ol ýerde sosial syýasat, sosial psihologiýa kafedrasynda doktorant bolup okap, 1992-nji ýylda tamamladym. «Orta Aziýa halklarynyň milli aňynyň ösüş aýratynlyklary» diýen tema boýunça Moskwada ilkinji monografiýam neşir edildi. Soňra doktorlyk dissertasiýamy üstünlikli gorap, Aşgabatda dolanyp geldim. Filosofiýa we hukuk institutunda esasy ylmy işgär, uly ylmy işgär wezipelerinde zähmet çekip ylmy gözleglerimi dowam etdirdim.

Soňra Magtymguly adyndaky TDU-nyň sosiologiýa we filosofiýa kafedrasynyň müdiri wezipesine bellendim. Ol ýerde-de birnäçe aspirantlary ýetişdirip, ylmy makalalarymy çap etdirip ugradym. Türkmenistanyň Bilim ministrliginiň Ýokary okuw we orta hünär okuw mekdepleri boýunça orunbasary wezipesinde işläp döwrümde-de ylymdan daşlaşmadym.

Bilim işleri ylym bilen berk baglanyşykly bolup durýar. Şeýle bolansoň ylym bilen gyzyklanýan ýaşlara halypalyk maslahatlarymy berip, birnäçe okuw ki-

taplaryny neşir etdirdim. Häzirki wagtda ululy-kiçili ylmy makalalarymyň sany 250-den gowrak. Bulardan başga-da, Türkmenistanyň Statistika baradaky döwlet komitetinde birnäçe jogapkärli wezipelerde, Türkmenistanyň Prezidentiniň ýanyndaky Döwlet gullugy akademiýasynda kafedra müdiri wezipesinde işledim. Häzirki wagtda hem Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň Parahatçylyk we bitaraplyk kafedrasynyň professory, TYA-nyň ýanyndaky kandidatlyk we doktorlyk dissertasiýasyny goramak baradaky ýöriteleşdirilen geňeşiň agzasy, TYA-nyň seminarlar mejlisiniň agzasy wezipelerinde zähmet ýolumy dowam etdirýärin. Bulardan başga-da, ýaşlaryň ylma ugrukmagyna, ýaş alymlary terbiýeläp ýetişdirmekde döwletimiziň alyp barýan syýasatyna özümiň goşandymy goşmaga çalyşýaryn.

— Sag boluň mugallym! Hakykatdan-da ylym tükeniksiz hazyna bolup, onuň bilen meşgullanýan ynsanlar islen-dik döwürde hem sarpalanyp gelýär. Söhbetdeşligimiziň şu ýerinde geljekki diplomatlara berýän bilimleriňiz, diplomatik protokolyň kadalary barada hem durup geçäýseňiz!

— 2015-nji ýylda «Ylym» neşirýaty tarapyndan «Döwlet gullugynyň edebi we diplomatik protokolyň esaslary» atly kitaby neşir edildi. Men bu kitaby ýazmak bilen döwlet gullukçysynyň halkara gatnaşyklarynyň talabyna laýyk edep-kadalaryny bilmegini isledim. Soňra bu kitaby Türkmenistanyň Preziden-

tiniň ýanyndaky Döwlet gullugy akademiýasynda kafedra müdiri wezipesinde işläp ýören wagtym döwlet gullukçylary üçin ýörite ders hökmünde girizildi. Häzirki wagtda türkmen diplomatiýasynyň milli mekdebinde geljekki döwlet gullukçylaryna «Diplomatik protokol we etiket», «Halkara gepleşikleriň geçirilişiniň usullary» ýaly birnäçe derslerden sapak berýärin.

— Öwezduurdy mugallym, häzirki wagtda döwrüň talabyna laýyk, kämil bilimli, giň dünýägarayyşly ýaş nesilleri terbiýelemek döwlet syýasatynyň ileri tutulýan ugurlarynyň biri bolup durýar. Ýaşlaryň gatnaşmagynda alyp barýan ylmy işleriňiz barada hem gürrüň beräýseňiz!

— Ýurt Garaşsyzlygyna eýe bolan ilkinji günlerimizden başlap, ylma werziş bolan ýaşlaryň sany artyp başlady. Munuň şeýledigini Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň başda durmagynda mekdepe okuwçylarynyň arasynda dürli ugurlar boýunça döwlet we halkara derejesinde geçirilýän olimpiadalaryr bäsleşiklerde gazanylyan netijeler hem doly aýdyňlygy bilen tassyklaýar. Döwletimiz tarapyndan durmuş geçirilýän işler ýaşlaryň ylma bolan höwesini artdyrýar. Ýeri gelende bellesem, häzirki wagtda çenli meniň ýolbaşçylygymda Türkmenistanyň ýaşlarynyň arasynda geçirilýän ylmy işler boýunça bäsleşige gatnaşanlaryň 8 sanysy ýeňiji diýlip ygylan edilip, baýrakly orunlara mynasyp boldy. Bulardan başga-da, okap ýören aspirantlara, kandidatlyk, doktorlyk dissertasiýalaryny ýazýan ýaşlara ylmy ýolbaşçylyk edýärin. Umuman, döwletimizde ýaş alymlaryň täze nesliniň ýetişdirilmegine başardygymdan goşandymy goşmaga çalyşýaryn.

— Halypa, siz esasy käreňizden daşary şekillendiriş sungaty bilen hem gyzyklanýarsyňyz. Galyberse-de, ýylyň-ýylyna siziň döreden surat eserleriňiziň sergisi guralýar. Şular dogrusynda söhbetdeşligimizi dowam edäýsek?!

— Bu sorag bilen baglylykda, ýene-de çagalyk döwrüme dolanmaly bolýarys. Heniz mekdebe barmankam, ejem maňa dürli reňkli galamlar bilen surat çekmek üçin albom alyp beripdi. Alyp beren esbaplarýna ilki başda guşlaryň, baglaryň suratyny çekýärdim. Soňraky çeken suratlarymyň biri-de gapymyzda daňlygy duran düýamiziň akja köşegi boldy. Köşejik tä suratyny çekip bolýança gymyldaman durdy. Onsoň men çeken suratymy ejeme görkezdim. Ejemem begendi-de, goňşularymyza buşlap, öwgüli

sözler bilen tarypymy ýetirdi. Şondan soň surat çekmäge bolan höwesim has-da artyp ugrady. Soňra 2-nji synpda okap ýören mahalyň başlangyç synp mekdepe okuwçylarynyň arasynda etrap boýunça surat çekmek bäsleşigi geçirildi. Şol bäsleşikde 2-nji orna mynasyp bolanym ýadyma düşýär. Şonda sowgat hökmünde maňa ullakan, ýanynyň çotgasy bilen akwarel berdiler. Menem şony zordan diýen ýaly öýe göterip bardym. Şondan soň akwarel bilen surat çekip başladym. Çeken suratlarym bolsa yzly-yzy-na mekdebiň diwar gazetinde ýerleşdirilýärdi. Soňra maşgala ýagdaým sebäpli häzirki Türkmenabat şäherinde ýerleşýän mekdepleriň birinde okuwymy dowam etdirdim. Ol ýerde-de şol wagtky pionerler köşgüniň surat gurnagy bardy. Mekdepden boş wagtlarym şol gurnaga gatnap başladym. Ol ýerde maňa Wiktor Iwanowicz atly mugallym surat çekmegiň, plastilinden heýkel ýasamagyň inçe syrларыny öwret-di. Mekdebi tamamlap, çeperçilik ugrundan okaryn diýip arzuw etdim, emma ykbal atly gämi meni mugallymçylyk institutyna eltdi. Şol ýerde 1-nji ýyl talyp wagtym gurluşyga kömege gitjek toparlaryň geýjek eşikleriniň dizaýnyny, şeýle-de olaryň egnine, döşüne dakylýan nyşanlarynyň suratyny çekmek boýunça bäsleşik ygylan edildi. Bäsleşige hödürlän işim kabul edildi. Bu bolsa meniň surat çekmäge bolan höwesimi has-da artdyrdy. Şonda meni höweslendirmek maksady bilen, Estoniýanyň Halkara gurluşyk toparyna işlemäge iberdiler. Aspirantura okamaga gidemde boş wagtlarym dync almak maksady bilen surat çekýärdim. Köçelerde, ýa bolmasa gürründeşlik gidip duran halatlarynda öňümdäki ýoldaşlarymyň suratyny şekile geçirýärdim. Soňky 10-15 ýylyň içinde men özümiň köp wagtymy surat çekmäge sarp edýärin. Dürli reňklerde, akwarelde, akrilde, ýagly reňklerde işleýärin. Halypa suratkeşleriň maslahaty bilen institutymyzda we başga ýokary okuw jaýlarynda özümiň çeken suratlarymyň sergisini guradym. Bu bolsa myhmanlar tarapyndan gyzgyn garşylandy.

— Öwezduurdy mugallym, beren gyzykly gürrüňleriňiz üçin size minnetdarlyk bildirýäris! Ýaşlara mundan beýläk-de ylym öwretmekde, bilim bermekde alyp barýan işleriňiz rowaçlyklara beslensin!

— Sag boluň!

Söhbetdeş bolan

Begençgeldi GUWANJOW,

Halkara žurnalistikasy fakultetiniň 3-nji ýyl talyby.

On 7 October, the regular meeting of the Council of Ministers of Foreign Affairs of the Commonwealth of Independent States was held in the National Tourist Zone "Avaza".

«Ahalteke bedewleri – dünýäniň gymmatlygy» atly bäsleşige

SAŇA AT DIÝMERIN...

Türkmen halkynyň «Saňa at diýmerin, gardaş diýerin, gardaşymdan ýeg» diýip, sarpalan behişi ahalteke bedewlerimiziň şan-şöhraty Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe Gahryman Arkadagymyzyň saýasynda, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň parasatly baştutanlygynda has-da belende galýar. Milli Liderimiziň «Ahalteke bedewi — biziň buýsanjymyz we şöhratymyz», «Gadamy batly bedew», «Atda wepa-da bar, sapada» atly pähim-paýhasa ýugrulan kitaplarynda ady äleme dolan ahalteke atlarynyň taryhy, olaryň aýratynlyklary barada gymmatly maglumatlar beýan edilýär.

Behişi bedewlerimiz gadamy döwürlerden bäri dünýä halklarynyň ählisini haýrana goýup gelýär. Taryhyň ähli döwürlerinde hem ençeme patşalardyr soltanlar türkmen atlaryny edinmegiň arzuwunda bolupdyrlar. Merkezi Aziýada we Eýranda bolan ýewropaly syýahatçylarynyň, rus serkerdeleriniň işlerinde hem türkmen bedewlerine bagyşlanan ýazgylara düş gelmek bolýar. Anyk mysallara ýüzlensek, A.Wamberi: «Türkmeniň esasy rüstem ýaragy, elbetde, onuň atydyr, şonuň üçin, çöl adamsy ony öz aýalyndan, çagalaryndan, hatda özünden-de artyk gowy görýär. Onuň atyna nähili alada bilen ideg edýändigini, ony aýazdan ýa-da yssydan goramak üçin nähili geýindirýändigini, özi jul geýse-de, atyň eýerini nähili kaşaň bezeýändigini görmek bolýar. Ajaýyp türkmen atlary, dogrudan-da, şeýle alada degýärem; olaryň ýyndamlygy we çydamlylygy barada aýdylýan gürrüňlerde artykmaç zat ýokdur» diýip belleýän bolsa, «Türküstanyň atlary» atly ajaýyp kitabyň awtory W.P.Kolosowskiý:

«Bir örküçli düýe, garaköli goýun, türkmen alabaýy we dünýä meşhur bedewleri hemişe olaryň buýsanjy bolup galar» diýip belleýär.

Örän gadamy döwürlerden bäri türkmenleriň ýaşayş-durmuşy, hojalygy, medeniýeti bedewler bilen aýrylmaz baglanyşykly bolupdyr. Öz Watanyň ähli zatdan öňde goýýan milletimiz atyna aýratyn uly ähmiýet beripdirler. Şu babatda alym Mahmyt Kaşgarly «Diwany Lugat at-Türk» atly işinde şeýle belleýär: «At türkmeniň ganatydyr».

Halkymyzyň durmuşynda münýýlyklardan bäri bedew möhüm orun eýeläp gelýär. Türkmenleriň harby goşun birlikleri, esasan, atly esgerlerden düzülipdir. Munuň şeýledigini meşhur türkmen dessanlarynda we Mahmyt Kaşgarly ýaly orta asyr alymlarynyň eserlerinde düş gelýän «atyna atlandy» diýen jümlelerden hem görmek bolýar. Atlar öz eýeleriniň nähili hereket etjeklerini aňyp, düşmanlara garşy söweşmegi başarypdyrlar. Olar söweş pursady garşysyndaky düşmana garşy eýesine uly ýardam edipdirler. Gerek ýerinde eýelerini gorap, ýaralanan ýigitleri söweş meýdanından alyp çykypdyrlar. Şu sebäpli türkmenler özüleriniň wepadar atlaryny gözleriniň göreji ýaly gorapdyrlar. Halkymyzyň atyna goýýan sarpasyny Görogly şadessanyndaky şeýle setirlerden hem görmek bolýar:

*Sen diýip geldim Çandybilinden,
Isledigim, soradygym, Gyratym!
Dört aý boldy aýrylanma ilimden
Isledigim, soradygym, Gyratym!*

Häzirki wagtda milli gymmatlyklarymyzyň hatarynda ady äleme dolan ahalteke bedewlerimiziň şan-şöhraty barha belende galýar. Muny taryhy

ähmiýetli şanly wakalara beslenýän «Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myraýyň mekany» ýylymyzda gazanylan üstünlikler hem aýdyňlygy bilen subut edýär. Çünki bu ýylymyz turuwbaşdan bedewlerimiz bilen bagly ýetilýän ýeňişlere beslendi. Ýylyň başynda «Galkynyş» milli at üstündäki oýunlar topary Monako Knýazlygynyň Monte-Karlo şäherinde halkara festiwalyň çäklerinde geçirilen dabaraly çärede sirk sungatyna uly goşandy üçin Bütindünýä sirk federasiýasy hem-de Ýewropa Sirk assosiasiýasy tarapyndan halkara şahadatnamalara eýe boldy. Şeýle hem şu ýylyň dowamynda «Galkynyş» milli at üstündäki oýunlar toparynyň gazanan üstünlikleri Daşkent şäherinde geçirilen atçylyk sporty boýunça ýaryşda we «Gündogaryň merjeni» gözelligi bäsleşiginde, Kazanda, Stambul şäherinde geçirilen halkara ýaryşlarda mynasyp bolan baýrakly orunlarydyr kuboklary bilen has-da dabaralandyrylýar. Şu ýylyň sentýabr aýynda bedew atlarymyz we deňişli ugurda ussat türmenlerimiz Niderlandlar Patşalygynda ahalteke atlarynyň arasynda atly sport we gözelligi bäsleşiginiň dünýä çempionatyna gatnaşdylar. Bu bolsa behişi bedewlerimiziň at-abraýyny Ýer ýüzünde ýene bir gez belende galdyrdy.

Goý, atçylyk sungatyny ösdürmek, ahalteke bedewleriniň arassa ganlylygyny gorap saklamak ugurunda taýsyz tagallalar edýän Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, ömürleri uzak bolsun!

Ogulşirin NEPESOWA,
Halkara žurnalistikasy
fakultetiniň 1-nji ýyl talyby.

BEDEWIM

*«Ir turda ataňy gör, ataňdan soň atyňy»,
Ata-baba aýdypdyr bize şeýle nakyly,
Alyp geldiň asyrlardan bu mukaddes akymy,
Türkmeniň uçar ganaty, waspyň dilde bedewim.*

*Mert ýigidiň ýoldasy ýaryşda, toý-meýlisde,
Halkym gowşar wysala baryňda meýil etse,
Kälbyň gubary gider sährada seýil etse,
Türkmeniň uçar ganaty, waspyň dilde bedewim.*

*Galkynyň türkmen ilim şöhratyň, şanyň bilen,
Buýsançlydyr ýürekler, guwançly adyň bilen,
Barýandyr diňe öňe, tesmejek badyň bilen,
Türkmeniň uçar ganaty, waspyň dilde bedewim.*

*Buýsanýar ulus-ilim şöhratly taryhyňa,
Men ýazyp çykyp bilmen, bu sözleň ahyryna,
Waspyňa dessan ýazsam, söz ýetmez tarypyňa,
Türkmeniň uçar ganaty, waspyň dilde bedewim.*

Çynar AZADOWA,
Halkara žurnalistikasy fakultetiniň
1-nji ýyl talyby.

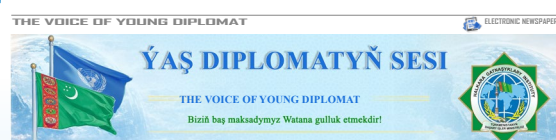
DANA SÖZLER

- Akylly adam bakyýete gitse-de diridir, nadan adam dirikäde ölüdir.
- Arzuw edip utulmak aýyp däl. Yöne hiç zada höwessiz ýaşap utulmak betbagtlykdyr.
- Akylly adam bilen gürleşmeklik aty satylýan dükanда oturan ýalydyr. Akmak bilen gürleşseň, demirçiniň jaýynda oturan ýalydyr. Onuň ýakymсыз ysy, oduň ýakymсыз tüssesini bagryňa soran ýalysyň.
- Görüplik ýigrençden döreyär. Ýaman adamlar özüniň bagtyny ýigrenýändir.
- Biderek sözleri aýdýanlara jerime salynýan bolsa, ýaňra sözler azalardy.
- Bagt näme diýlip soralanda çeşme: «Meni diňe teňne adamlar içsedi» diýipdir.
- Eger-de bagtly bolmak isleseň, bagt hakda köpräk oýlan.
- Dünýäniň ähli gözelligi bakydyr. Gözellik ynsana ruhy güýç beryär.
- Ähli zatlarda gözelligi bar. Meselem, kiçijik çaga, owlak, guzujyk, garry ene, aksakal ýaşuly, üwrelýän sallançak, goşa gumry we ş.m.
- Adamyň ömrüniň boş wagty haçan bolýar? Ýagşylyk etmedik günü. Ejizlik nämäden döreyär? Maksatsyzlykdan. Dünýäde iň bagtly adam kim? Diňe ynsanlara ýagşylyk etmekden lezzet alýan, ýagşy duýgularда ýaşayan adam.
- Bagty döredýän ynsanyň özüdir. Her bir adamyň bagty öz elindedir.
- Dünýäni döredýän adamzadyň özi ahyry. Maşgala bagty maşgala agzalarynyň hemmesine baglydyr. Ynsanperwerlik, adamsakçilik, şükürlilik ynsany bagta ýetirýän ýoldur. Göwün ýykan adam bagt hakda oýlanmasyn. Ýagşylyk çykmaýan adamlarda bagt bolup bilmez. Dünýä ynsan bolup inmegiň özi bagtdyr. Bagt öz-özüňden, öz öýüňden başlanýar.
- Ýola düşseň ýoldaşyňy düzet.
- Töwekgel işi Taňry oňarar

«Yaş diplomatýň sesi».

7 октября в Национальной туристической зоне «Аваза» состоялась Встреча высокого уровня государств Центральной Азии по вопросам рационального использования водных ресурсов рек Амударья и Сырдарья.

Baş redaktor
Jumaberdi ARTYKOW

Baş redaktoryň orunbasarlary: A.Ýazweliýew, Y.Hallyýew.
Jogapkär kätip: O.Çaryýarowa.
Jogapkär kätibiň orunbasary: A.Begenjow.
Bölüm müdiri: B.Baýhanow.
Edebi işgärler: Ş.Şyhyýew, A.Nedirowa,
A.Baýjiýewa, G.Allagulyýewa, O.Garrygulowa.
Korrektorlar: O.Geldiýewa, S.Çaryýew.
Fotohabarçy: T.Gurbandurdyýew.

Redaksion geňeşiň agzalary:
P.Çaryýew, M.Berdinyýazow,
M.Atanyýazow, R.Bäşimow,
B.Karaýew, O.Ezimowa,
M.Gandymowa, M.Gurbannazarowa,
B.Ataýew, M.Atajanowa,
J.Pürjäýewa.

Gazet elektron görnüşinde
HGI-niň www.iirmfa.edu.tm
internet saýtynda
ýerleşdirilýär.

E-mail:
hgi.redaksiya@gmail.com